basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V1

NOVEMBER 2016

NOORD-KAAP

PUNTE: 120

TYD: 2½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 19 bladsye.

Kopiereg voorbehou

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit VIER afdelings:

AFDELING A:	Leesbegrip	(30)
AFDELING B:	Opsomming	(10)
AFDELING C:	Taalstrukture en -konvensies	(40)
AFDELING D:	Letterkunde	(40)

2. Beantwoord AL die vrae.

3. Begin ELKE afdeling op ŉ NUWE bladsy.

4. Trek ŉ streep ná elke afdeling.

5. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.

6. Laat ŉ reël oop na elke antwoord.

7. Gee besondere aandag aan spelling en sinsbou.

8. Voorgestelde tydsindeling:

AFDELING A:	50 minute
AFDELING B:	30 minute
AFDELING C:	40 minute
AFDELING D:	30 minute

9. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: LEESBEGRIP

VRAAG 1: TYDSKRIFARTIKEL

Lees die tydskrifartikel (TEKS A) hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS A

DIE OLIMPIESE SPELE

1 Die Olimpiese Spele is die grootste multisportbyeenkoms in die wêreld. Meer as 200 lande neem hieraan deel. Die moderne Olimpiese Spele is al 31 keer gehou.

2 Die Internasionale Olimpiese Komitee (IOK) organiseer die Spele. Hulle besluit watter sportsoorte deel van die Spele se program sal wees. Die Spele se program is nie altyd dieselfde nie. Soms word sekere sportsoorte weggelaat en ander word bygevoeg. Atletiek, swem, skerm en gimnastiek was nog by elke Somerspele deel van die program. Skaak en branderplankry was nog nooit deel van die Spele nie.

3 Die eerste Spele is in 1896 in Athene gehou. In die jare daarna het die Spele baie verander. Die Olimpiese Spele soos ons dit vandag ken, bestaan uit die Somerspele, die Winterspele, die Paralimpiese Spele en die Jeugspele.

4 Die meeste atlete neem aan die Somerspele deel. Dié Olimpiese Spele hou gewoonlik drie weke aan en atlete kompeteer in 28 sportsoorte. Sewes-rugby en gholf was vanjaar (2016) vir die eerste keer deel van die Spele.

5 Dit is moeilik om wintersportsoorte soos ski en yshokkie in die somer te beoefen. Daarom het die IOK besluit om die Winterspele te skep. Die eerste Winterspele is in 1924 in Frankryk gehou.

6 Die Paralimpiese Spele word gehou sodat gestremde atlete ook kan deelneem. Die eerste Paralimpiese Spele is in 1960 saam met die Somerspele in Rome gehou. Die bekende marathonatleet, Sebastian Coe, het gesê dat die Paralimpiese Spele kan help om mense se houding teenoor gestremde persone te verander. Ernst van Dyk en Oscar Pistorius is twee van Suid-Afrika se bekendste paralimpiese atlete.

7 Die Jeugspele is vir jong atlete tussen 14 en 18 jaar oud en is eers in 2010 ingestel. Dit duur nie so lank as die Spele vir volwasse atlete nie.

8 Die Spele word elke vier jaar gehou. Vir elke Spele word daar ŉ land gekies om die Spele aan te bied.

9 Dit is baie duur om die Olimpiese Spele aan te bied. Die land waar die Spele gehou word, moet ŉ stadion bou, asook blyplekke vir die atlete en die duisende toeskouers wat die Spele bywoon. Daarom is dit gewoonlik ryk wêreldstede wat gekies word. Vanjaar is die Spele in Rio de Janeiro gehou.

10 Die simbool van die Olimpiese Spele is vyf ringe wat inmekaar geskakel is. Dit verteenwoordig die vyf kontinente: Afrika, Amerika, Asië, Europa en Oseanië. Die kleure van die ringe is blou, geel, swart, groen en rooi. Hierdie kleure is gekies omdat elke land ten minste een van die kleure in hul eie nasionale vlae het. Die Olimpiese vlag is in 1920 vir die eerste keer gehys.

11 Engels en Frans is die amptelike tale van elke Spele. Die derde taal wat gebruik word, is die taal van die land waar die Spele gehou word.

12 Elke Spele word met ŉ skouspelagtige seremonie geopen. Na elke item wat afgehandel word, is daar ŉ medaljeseremonie waar goue, silwer- en bronsmedaljes oorhandig word aan die wenner en die atlete wat tweede en derde gekom het.

13

Die leuse van die Olimpiese Spele is "Vinniger, Hoër, Sterker". Die ideaal is nie om te wen nie, maar om deel te neem.

[Verwerk uit Wikipedia]

1.1 Skryf EEN woord uit paragraaf 1 neer wat vir ons sê dat atlete by die Olimpiese Spele aan baie sportsoorte deelneem. (1)

1.2 Kies die korrekte woord tussen hakies.

Die Olimpiese Spele is ŉ (nasionale/internasionale) sportbyeenkoms waaraan meer as 200 lande deelneem. (1)

1.3 Hoeveel keer is die moderne Olimpiese Spele al gehou? (1)

1.4 Noem EEN sportsoort wat nog altyd deel van elke Spele was. (1)

1.5 Waarom is die volgende stelling ONWAAR?

Tydens die 2016-Spele kon atlete ook aan skaak deelneem. (1)

1.6 Uit hoeveel afdelings bestaan die huidige Olimpiese Spele? (1)

1.7 Watter TWEE sportsoorte was in 2016 vir die eerste keer deel van die Spele? (2)

Kopiereg voorbehou

1.8 Waarom het die IOK besluit dat daar ook ŉ Winterspele moet wees? (1)

1.9 In watter stad is die Somerspele in 1960 gehou? (1)

1.10 Aan watter item het Sebastian Coe deelgeneem? (1)

1.11 Hoe kan die Paralimpiese Spele help om gewone mense se houding teenoor gestremdes te verbeter? (1)

1.12 Waarom, dink jy, is daar ŉ aparte kompetisie vir jong atlete tussen 14 en 18 jaar oud? (1)

1.13 Waarom is die volgende stelling ONWAAR?

Die Olimpiese Spele word elke jaar gehou. (1)

1.14 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.14) en die letter (A–D) neer.

Dit is gewoonlik ryk wêreldstede wat gekies word om die Spele aan te bied, want ...

A in ryk wêreldstede woon baie mense wat na die Spele wil gaan kyk.
B dit kos baie geld om die Spele aan te bied.
C atlete hou daarvan om in duur hotelle te bly.
D die meeste goeie atlete woon in ryk wêreldstede. (1)

1.15 Kies die korrekte antwoord tussen hakies.

Die vyf ringe wat inmekaar geskakel is, wys dat die wêreld se mense ŉ (eenheid/besigheid) vorm. (1)

1.16 Hoekom is die vyf ringe juis blou, geel, swart, groen en rooi? (1)

1.17 1.17.1 Watter TWEE tale word by elke Olimpiese Spele gebruik? (2)

1.17.2 Waarom, dink jy, is dit reg dat die taal van die land waar die Spele gehou word, ook tydens die Spele gepraat moet word? (1)

1.18 Skryf EEN woord uit paragraaf 12 neer waaruit ons kan aflei dat die openingseremonie baie mense se aandag trek. (1)

1.19 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.19) en die letter (A–D) neer.

Atlete wat hul items wen, ontvang gewoonlik ŉ ... medalje.

A wit
B goue
C silwer-
D brons- (1)

1.20 Waarom is "Vinniger, Hoër, Sterker" 'n goeie leuse vir die Olimpiese Spele? (1)

1.21 Waarom, dink jy, is dit tydens die Olimpiese Spele belangriker om deel te neem as om te wen? (1)

TEKS B: VISUELE TEKS

Bestudeer die teks hieronder en beantwoord die vrae.

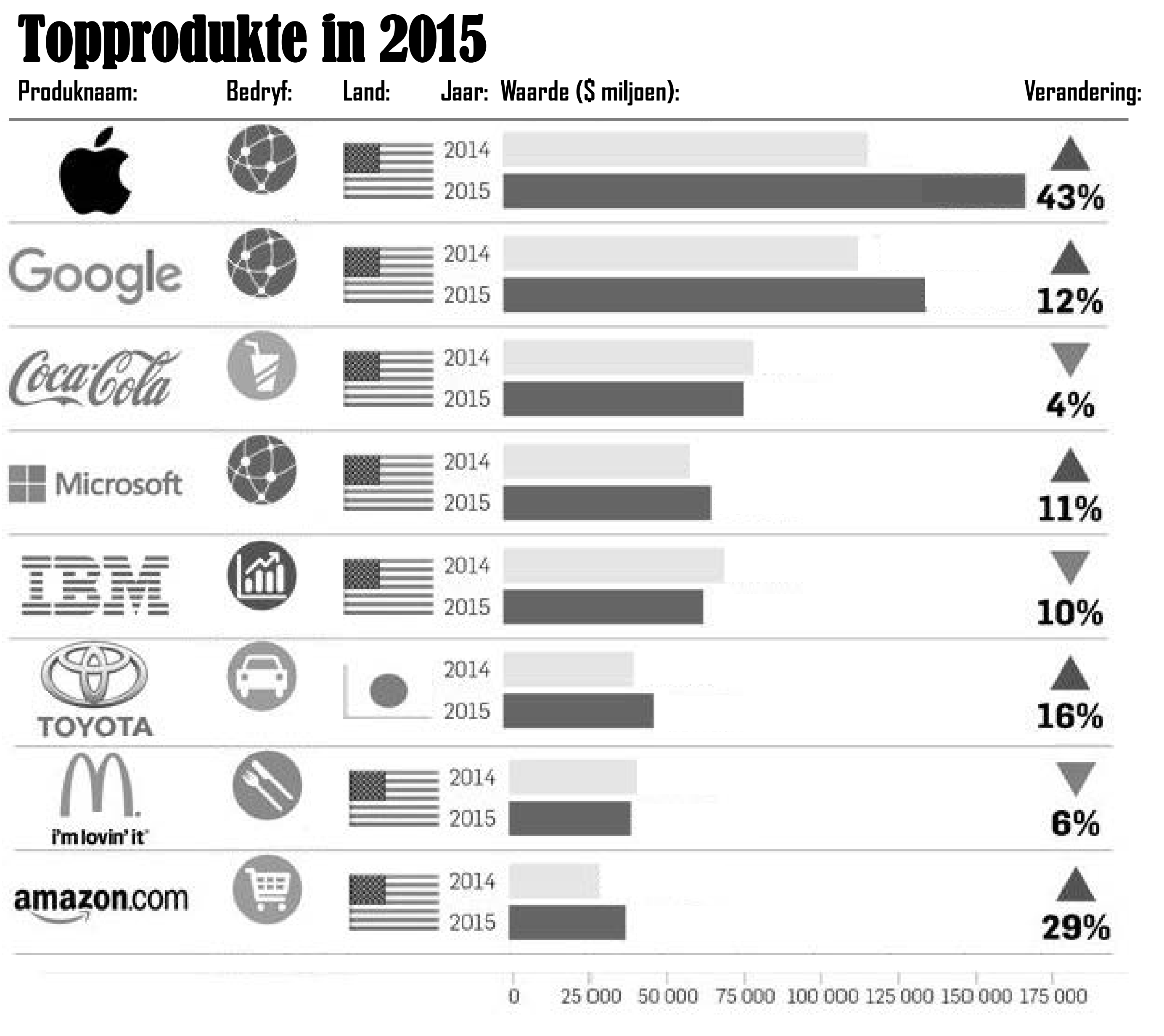

[Verwerk uit Grafika24]

1.22 Watter produk hierbo het met tegnologie te doen? Noem EEN. (1)

1.23 Kies die korrekte antwoord tussen hakies.

Die -simbool stel die (inkopiebedryf/motorbedryf) voor. (1)

1.24 Met hoeveel persent het Coca-Cola se waarde in 2015 gedaal? (1)

1.25 Sewe van die produkte in die teks kom van die VSA af.
Watter produk kom van 'n ander land af? (1)

1.26 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.26) en die letter (A–D) neer.

Die doel van hierdie visuele teks is om te wys ...

A hoeveel mense die produkte in 2014 en 2015 gebruik het.
B van watter land die verskillende produkte kom.
C hoeveel mense tegnologie gebruik.
D hoe die produkte se waarde van 2014 na 2015 verander het. (1)

1.27 Waarom noem ons hierdie teks 'n visuele teks? Gee EEN rede. (1)

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B: OPSOMMING

VRAAG 2

TEKS C: HOE OM WATER TE BESPAAR

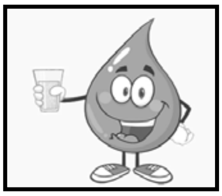

- Som in SEWE volsinne op **HOE OM WATER TE BESPAAR**.
- Skryf die volsinne PUNTSGEWYS en in jou eie woorde neer.
- Nommer die volsinne van 1 tot 7.
- Jou opsomming mag nie langer as 60 woorde wees nie.
- Dui die KORREKTE getal woorde aan die einde van die opsomming aan.

Ons land het nie baie water nie. As daar stukkende krane en pype by jou huis is, moet dit dadelik reggemaak word. Só sal jy help om water te bespaar.

Almal moet saamwerk om water te bespaar. Draai krane altyd goed toe nadat jy dit gebruik het. Wanneer krane nie goed toegedraai word nie, loop daar kosbare water weg.

Tap net genoeg water in ’n beker om jou tande te borsel. As jy die water laat loop, mors jy onnodig. Jy help dan nie om water te bespaar nie.

Dit is verkeerd om die kraan te laat loop terwyl jy water drink. Tap eerder water in ’n glas of beker wanneer jy water wil drink.

Wanneer jy net ’n bietjie skottelgoed of wasgoed was, gebruik jy baie water om die wasbak elke keer vol te tap. Wag dus totdat daar baie vuil skottelgoed en wasgoed is voordat jy dit was.

Wanneer jy ’n tuinslang gebruik, mors jy onnodig water. Gebruik eerder ’n emmer met water daarin om jou motor te was. Jy sal verbaas wees hoeveel water jy bespaar.

As jy water wat jy gebruik het om te bad of skottelgoed te was net laat wegloop, is dit ’n vermorsing van water. Jy kan hierdie water hergebruik om jou plante of jou grasperk nat te gooi.

[Verwerk uit Rainharvest.co.za]

TOTAAL AFDELING B: 10

Kopiereg voorbehou

AFDELING C: TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES

VRAAG 3: ADVERTENSIE

Lees en bestudeer die advertensie (TEKS D) hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS D

Bobaas Pizza

GRATIS pizza!

Slegs 1–16 Desember 2016

(3.4) ***Spesiaal vir families:***
Koop 2 gewone pizzas en kry nog 2 pizzas GRATIS!

(3.5) **Jy moenie hierdie spesiale aanbod misloop nie!**

(3.6) Ons pizzas is warm en geurig.

(3.7) Jy gaan nêrens lekkerder pizzas kry nie.

(3.8) Bobaas Pizza lewer vriendelike diens.

(3.9)

Viva! Bobaas Pizza! Viva!

3.1 Wie is die teikengroep van hierdie advertensie? (1)

3.2 Hoe word die leser se aandag na die opskrif getrek? (1)

3.3 Watter woord sê dat hierdie spesiale aanbod net vir ’n sekere tyd is? (1)

3.4 Kies die korrekte antwoord tussen hakies.

Die leesteken aan die einde van ***Spesiaal vir families:*** is ’n (dubbelpunt/kommapunt). (1)

3.5 **Jy moenie hierdie spesiale aanbod misloop nie!**

3.5.1 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (3.5.1) en die letter (A–D) neer.

Die sin hierbo is ’n voorbeeld van ...

A manipulering.
B figuurlike taalgebruik.
C partydigheid.
D stereotipering. (1)

3.5.2 Watter VOORNAAMWOORD gebruik die adverteerder in die sin hierbo om die leser te laat voel dat daar met hom/haar gepraat word? (1)

3.6 **Ons pizzas is warm en geurig.**

Skryf EEN woord neer wat die adverteerder gebruik om Bobaas Pizzas se pizzas te beskryf. (1)

3.7 **Jy gaan nêrens lekkerder pizzas kry nie.**

Is hierdie stelling ’n FEIT of ’n MENING?
Motiveer jou antwoord. (1)

3.8 Skryf die sin oor in die LYDENDE VORM.

Bobaas Pizza lewer vriendelike diens.

Begin só: Vriendelike diens ... (1)

3.9 Voltooi die volgende sin deur 'n woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommer (3.9) en die ontbrekende woord neer.

geskree;	gefluister;	gesê

Die vuvuzela waaruit die woorde in die advertensie geblaas word, is effektief omdat dit lyk asof die woorde ... word. (1)

[10]

VRAAG 4: STROKIESPRENT

Lees en bestudeer die strokiesprent (TEKS E) hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS E

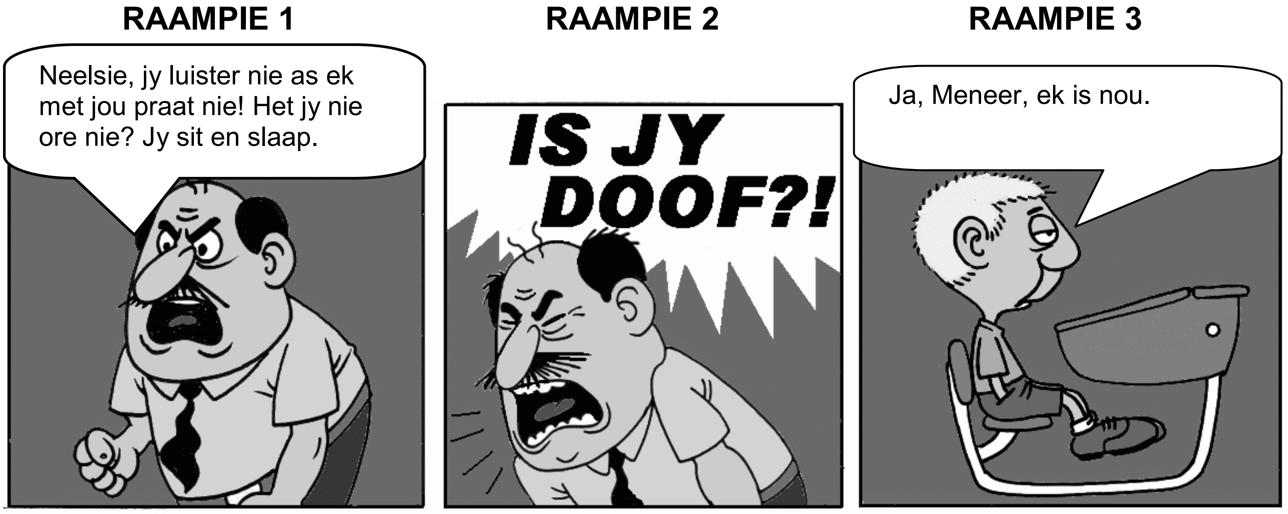

[Uit meester.yolasite.com]

4.1 Voltooi die BEVELSIN deur die woord wat ontbreek, neer te skryf.

Neelsie moet na Meneer luister.

Neelsie, ... na Meneer! (1)

4.2 Skryf die sin oor in die INDIREKTE REDE.

Meneer sê vir Neelsie: "Jy sit en slaap."
Begin só: Meneer sê vir Neelsie dat ... (1)

4.3 Gebruik die woord "as" (RAAMPIE 1) in 'n sin sodat dit 'n ANDER BETEKENIS het. (1)

4.4 4.4.1 Kies die korrekte woord tussen hakies.

"Het jy nie ore nie?" is 'n voorbeeld van (letterlike/figuurlike) betekenis. (1)

4.4.2 Wat bedoel Meneer as hy vir Neelsie vra of hy nie ore het nie? (RAAMPIE 1). (1)

4.5 Hoe kan ons in RAAMPIE 2 aan Meneer se gesigsuitdrukking sien dat hy baie kwaad is? Gee EEN bewys. (1)

4.6 Gee die INTENSIEWE VORM vir "doof". (1)

4.7 Hoekom is Meneer se woorde in RAAMPIE 2 in hoofletters geskryf? (1)

4.8 Kies die korrekte antwoord tussen hakies.

Neelsie, wat met sy hande in sy broeksakke sit (RAAMPIE 3), wys dat hy (hartseer is oor wat Meneer sê/nie belangstel in wat Meneer sê nie). (1)

4.9 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (4.9) en die letter (A–D) neer.

As Neelsie sê: **"Ja Meneer, ek is nou."** (RAAMPIE 3), is hy ...

A vrolik.
B sarkasties.
C onvriendelik.
D hartseer. (1)

[10]

VRAAG 5

5.1 Lees die teks (TEKS F) hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS F: LEESTEKS

PLASTIEK

In 1862 het Alexander Parkes die (5.1.1) een mensgemaakte plastiek ontwikkel. In 1947 het mense begin om plastiekbottels te maak. (5.1.2) Plastiek is lig en dit is goedkoop om te vervaardig. Dit kan ook nooit breek (5.1.3.) ... Daarom het mense regoor die wêreld dadelik begin (5.1.4) ... plastiek … gebruik.

(5.1.5) Gelukkig besoedel mense die aarde met al die plastiekprodukte wat hulle (5.1.6) (elke dag) gebruik. Duisende bottels, (5.1.7) sak en ander houers word oral langs ons paaie en (5.1.8) (op/in) riviere en die veld rondgegooi.

(5.1.9) Dis ons almal se land. Almal moet help skoonmaak. Mense moet leer om nie plastiek rond te strooi nie. Glas, papier en plastiek moet (5.10) (netjies) (altyd) (eenkant) gehou word. Dit moenie saam met ander vullis op die (5.1.11) as + hope gegooi word nie.

Plastiek kan (5.1.12) **her**win word. Dit kan vir (5.1.13) (nuut) produkte gebruik word. Dit spaar baie energie en elektrisiteit. 'n Mens kan ook 'n sak van natuurlike vesel koop en (5.1.14) (sy/jou) inkopies daarin dra.

[Verwerk uit *Almal Verstaan Afrikaans Graad 5*]

Kopiereg voorbehou

5.1.1 Gee die korrekte vorm van die onderstreepte TELWOORD. (Reël 1)

In 1862 het Alexander Parkes die een mensgemaakte plastiek ontwikkel. (1)

5.1.2 Verdeel die woord "Plastiek" in LETTERGREPE. (Reël 3)

Plastiek is lig en dit is goedkoop om te vervaardig. (1)

5.1.3 Skryf die korrekte ontbrekende woord neer. (Reël 4)

Dit kan ook nooit breek ... (1)

5.1.4 Voltooi die INFINITIEF. Skryf die hele sinsdeel oor. (Reël 5)

... plastiek ... gebruik. (1)

5.1.5 Gee die ANTONIEM van "gelukkig". (Reël 6)

Gelukkig besoedel mense die aarde ... (1)

5.1.6 Gee EEN woord vir die woorde tussen hakies. (Reël 7)

... wat hulle (elke dag) gebruik. (1)

5.1.7 Gee die MEERVOUD van "sak". (Reël 7)

Duisende bottels, sak en ander houers ... (1)

5.1.8 Kies die korrekte VOORSETSEL tussen hakies. (Reël 8)

... en ander houers word oral langs ons paaie en (op/in) riviere en die veld rondgegooi. (1)

5.1.9 VERBIND die sinne hieronder met die woord tussen hakies. (Reël 10)

Dis ons almal se land. Almal moet help skoonmaak. (daarom) (1)

5.1.10 RANGSKIK die woorde tussen hakies in die korrekte VOLGORDE. Skryf die hele sin oor. (Reël 11–12)

Glas, papier en plastiek moet (netjies) (altyd) (eenkant) gehou word.

Begin só: Glas, papier en plastiek moet ... (1)

5.1.11 Gee die korrekte SAMESTELLING van as + hope. (Reël 13)

Dit moenie saam met ander vullis op die as + hope gegooi word nie. (1)

5.1.12 Plastiek kan **her**win word. (Reël 14)

Kies die korrekte woord tussen hakies.

Die "her" in "**her**win" beteken (nie/weer). (1)

Kopiereg voorbehou

5.1.13 Gee die KORREKTE VORM van "nuut". (Reël 14)

Dit kan vir (<u>nuut</u>) produkte gebruik word. (1)

5.1.14 Kies die korrekte VOORNAAMWOORD tussen hakies. (Reël 16)

ŉ Mens kan ook ŉ sak van natuurlike vesel koop en (sy/jou) inkopies daarin dra. (1)

5.2 Bestudeer die teks (TEKS G) hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS G: PRENT

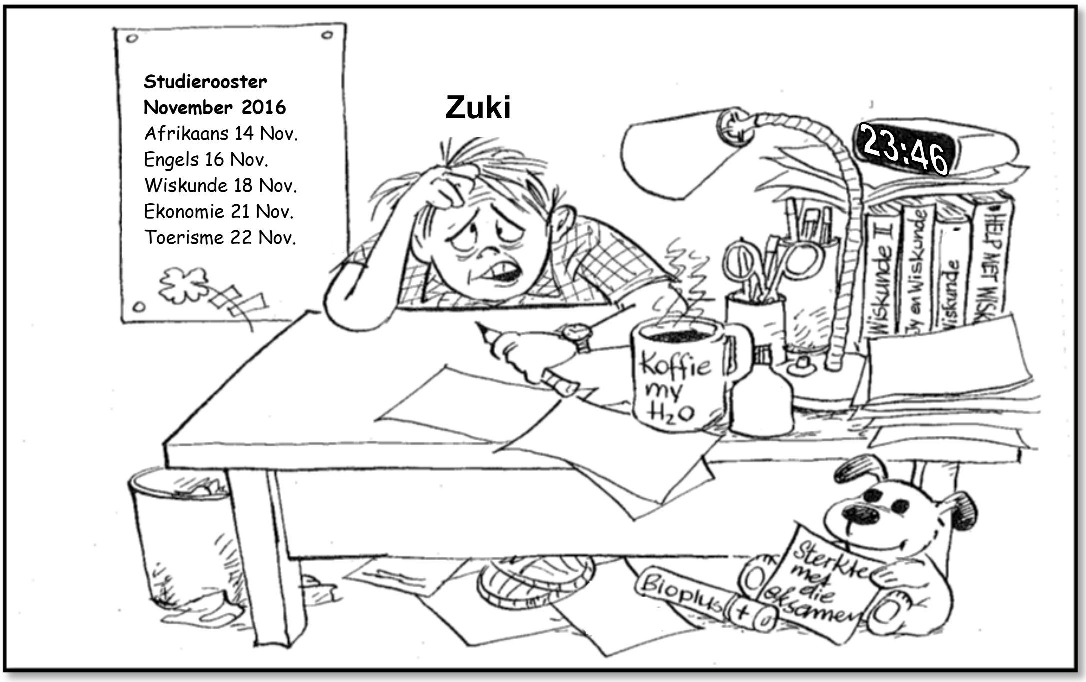

[Verwerk uit *Die Burger*, 2 Mei 2007]

Kies telkens die korrekte antwoord tussen hakies.

5.2.1 Zuki is besig om te (studie/studeer). (1)

5.2.2 Daar staan 'n lamp met 'n skerp (lig/lug) op Zuki se tafel. (1)

5.2.3 Dis al 23:46. Daarom sê ons vir Zuki (goeienaand/goeienag) voor hy gaan slaap. (1)

5.2.4 Die "Sterkte met die eksamen"-kaartjie wens vir Zuki (beterskap/ sukses) toe. (1)

5.2.5 Daar is (skryfbehoeftes/kruideniersware) in die blikkies op die tafel. (1)

5.2.6 Die uitdrukking op Zuki se gesig wys dat hy (moedeloos/ opgewonde) is. (1)
[40]

TOTAAL AFDELING C: 40

AFDELING D: LETTERKUNDE

***KINDERS VAN DIE AARDE* – Charles Fryer**

Beantwoord die vrae oor AL TWEE die verhale.

VERHAAL A: "DIE WEDLOOP" (20)

EN

VERHAAL B: "DIE OOREENKOMS" (20)

VRAAG 6

VERHAAL A: "DIE WEDLOOP" – Pirow Bekker

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

> "Jy moet maar daar by die ander manne in die koelte gaan ontspan."
>
> ***
>
> "Vat so. Kom ons gaan eet hier agter."
> … Hy mag nie sien dat ek bang is nie. Ek hou my oë op die skraal, harde kuite wat so kordaat voor my uit gaan, by die tent uit. Hoeveel keer het ek nie die afgelope jaar daardie hakskene gesien wat so binnetoe swaai as hy hulle van die grond optel nie! Haatlike hakskene.
> Agter die tent teen die muur waar daar ŉ klomp geroeste blikke lê, en waar ons uit die gesig is, eet ons in stilte.
>
> ***
>
> "Het jy baie geoefen?"
> "Nee wat. En jy?"

6.1 Wie het vir Salmon gesê om in die koelte te gaan ontspan? (1)

6.2 Wat het Vis en Salmon geëet? (1)

6.3 Vir watter TWEE items het Vis en Salmon geoefen? (2)

6.4 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (6.4) en die letter (A–D) neer.

"… waar ons **uit die gesig is**, …" (reël 7–8) beteken dat …

A Vis en Salmon hulle gesigte weggesteek het.
B niemand hulle daar kon sien nie.
C Vis en Salmon nie gekyk het waar hulle loop nie.
D Vis en Salmon buite die tent gestaan het. (1)

6.5 Gee ŉ rede waarom dit verkeerd was van Vis en Salmon om iets te eet voordat hulle aan hulle items sou deelneem. (1)

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

> "Wil jy sê ek kroek?" ŉ Hoë skreeustem. "Dis mý karretjies. Gee daardie een!"
> Hy ruk die Blue Shark uit my hand. Die gemoedelikheid is weg en die vyandigheid is terug.
> "Gaan vrek met jou karre en al!"
> Ek glip by die deur uit in die gang af en deur die tuin.

6.6 "Wil jy sê ek **kroek**?" (Reël 1)

Hoekom, dink jy, pas die woord "kroek" hier? (1)

6.7 Skryf die volgende vier insidente onder mekaar neer in die VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur:

- Vis het Salmon na die atletiekveld toe geabba.
- Vis en Salmon het met Vis se karretjies gespeel.
- Vis het sy sakdoek om Salmon se voet gebind.
- Salmon het sy voet stukkend gesny. (4)

6.8 Voltooi die volgende sin deur ŉ woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommer (6.8) en die ontbrekende woord neer.

tevrede; trots; kwaad

"Gaan vrek met jou karre en al!" sê vir ons dat Salmon baie … was. (1)

6.9 Die grootmense het baie druk op Salmon geplaas om te wen.

Sê waarom hierdie stelling WAAR is. (1)

6.10 Kies die inligting in KOLOM B wat by die karakter in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommer (6.10.1–6.10.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A	KOLOM B
6.10.1 Die atletiekonderwyser	A … het seker gemaak dat die atlete presies geweet het wanneer hulle item sou plaasvind.
6.10.2 Salmon Steenkamp	B … het die hele tyd ŉ oog oor die atlete gehou.
6.10.3 Vis Pieterse	C … het hom maklik laat ompraat.
6.10.4 Die stem oor die luidspreker	D … het vroeg huis toe gegaan.
	E … het ŉ sterk persoonlikheid gehad.

(4 x 1) (4)

6.11 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (6.11) en die letter (A–D) neer.

ŉ Les wat ons uit hierdie kortverhaal kan leer, is dat …

A ŉ mens aan sport moet deelneem om dit te geniet.
B onderwysers moet weet wat die kinders doen wanneer hulle by ŉ sportbyeenkoms is.
C atlete nie met hulle opponente moet praat nie.
D ouers en onderwysers atlete met prysgeld moet aanmoedig om hulle bes te doen. (1)

6.12 Hoekom kan ons sê dat Vis en Salmon eers aan die einde van die kortverhaal vir ons wys hoe hulle regtig oor atletiek voel? (1)

6.13 Hoekom, dink jy, was dit verkeerd van Vis en Salmon om die skoolterrein te verlaat terwyl die atletiekbyeenkoms aan die gang was? (1)

EN

VERHAAL B: "DIE OOREENKOMS" – Dalene Matthee

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

En toe, na goed vyf jaar van saambly, gaan hulle die ooreenkoms aan. *** "Ja, ou Willem, dit lê vir ons ook voor." "Ja, Jakob." Daar was nie haas in hulle gesprekke nie. "En hoe nader die einde kom, hoe meer wonder ŉ mens ..." "Dis waar, Jakob." "Party dae is ek niks bang nie; ander dae wil ek van my verstand af raak as ek net daaraan dink."

6.14 Waarom het Jakob en Willem juis in Rusoord gebly? (1)

6.15 Watter werk het Jakob gedoen voordat hy in Rusoord kom bly het? (1)

6.16 Watter ooreenkoms (reël 1) het Jakob en Willem aangegaan? (2)

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

> As jy dood is, is jy dood.
> Jy's niks. En niks is niks, en niks is een groot stilte. Jy had een keer om te leef – soos die eendagslelie – en die helfte van die tyd was jy bang vir die hel. Dalk is Willem ... Nee, hy was 'n goeie mens.
>
> ***
>
> Hy sluit die deur en haal die bottel uit die wegsteekplek. Dis vyfuur.
> As daar anderkant niks is nie, is al die ander dinge ook niks? Hy spoel die glas by die wasbak uit.

6.17 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (6.17) en die letter (A–D) neer.

"Jy had **een keer om te leef – soos die eendagslelie**" (reël 2–3) is 'n voorbeeld van ...

A 'n metafoor.
B kontras.
C klanknabootsing.
D 'n vergelyking. (1)

6.18 Voltooi die volgende sin deur 'n woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommer (6.18) en die ontbrekende woord neer.

ongehoorsaam; getrou; gewoond

Jakob en Willem het die whisky weggesteek, want hulle was … aan die reëls van Rusoord se bestuur. (1)

6.19 Skryf die volgende vier insidente onder mekaar neer in die VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur:

- Toe Jakob een aand om vyfuur whisky wou drink, wou die bottel nie oopdraai nie.
- Willem het gesterf.
- Nadat Willem se horlosie halfses geslaan het, het die prop gewoonweg oopgedraai.
- Jakob het vir Willem gevra om nie te kom spook nie. (4)

6.20 Willem was 'n man van sy woord.

Sê waarom hierdie stelling WAAR is. (1)

6.21 Kies die inligting in KOLOM B wat by die plek in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommer (6.21.1–6.21.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A	KOLOM B
6.21.1 Jakob en Willem se slaapkamer	A Willem is daar oorlede.
6.21.2 Die hospitaal	B Jakob het tot laat in die nag daar gebly.
6.21.3 Die televisiekamer	C Dit was ruim en sonnig.
6.21.4 Die toilet	D Jakob en Sarah het daar gesels.
	E Jakob het alleen daar gedrink.

(4 x 1) (4)

6.22 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (6.22) en die letter (A–D) neer.

Jakob en Willem was goeie vriende; daarom het hulle …

A albei in die landboukoöperasie gewerk.
B hulle besittings met mekaar gedeel.
C gereeld saam trein gery.
D elke Sondag saam kerk toe gegaan. (1)

6.23 Hoekom pas die titel so goed by die verhaal? (1)

6.24 Hoekom kan ons sê dat Matrone onsensitief teenoor Jakob was net nadat hy gehoor het dat Willem dood is? (1)

6.25 Hoekom, dink jy, het Jakob kort na Willem se dood rede gehad om te glo dat daar niks na die dood was nie? (1)

6.26 Dink jy dit was reg van Jakob om niemand van die ooreenkoms te vertel nie? (1)

TOTAL AFDELING D: 40
GROOTTOTAAL: 120

Kopiereg voorbehou